

Pastor cap a retir

«bezantes» d'or. L'altre versió, atribuïda a Joaquim Fort de Ribot, es tracta de tres cartelleres i que provenen d'un capitell del segle XIV que roman encastat en el vell cementiri i actualment davant l'església de Borrassà, sota una creu. Aquest últim escut unia les famílies de Creixell i Castella.

Se sap que a Avinyonet existia un gran Mestre Templari i a l'església romànica de Garrigàs existia una creu templària. Per l'altra banda, el germà de Dalmau, Pere de Creixell era ambaixador reial a Jerusalem. Totes aquestes dades, junt amb la seva solteria, fan suposar que Dalmau de Creixell pertanyia a l'Ordre del Temple. La condició de cavaller templari fou decisiva a la batalla de «las Navas de Tolosa». Era un estratega i un mestre en l'art de les armes, això unit a la seva condició de templer, adherit a l'església, feu que la seva intervenció fos decisiva ja que s'estaven jugant interessos de tres reinats: Aragó, Navarra i Castella. El paper de mediador i estratega l'hi valgué la victòria.

El títol de comte de Creixell fou concedit pel rei Carles II al senyor Ramon de Sagarriga i de la Puente, senyor de Creixell l'any 1691. No obstant, no pertany a la família Creixell, que acabà amb Blanca d'Hóstoles, esposa de Guillem Galceran de Cartella i que era filla única de l'últim de Creixell: Guillem II, primogènit a la vegada de Dalmau de Creixell.

L'any 1276, Blanca de Creixell, ja viuda de Guillem II, ven els castells de Pontós i Creixell al rei Jaume I el Conqueridor.

Carles Frigola